

Dosarul nr. 3ra-256/22
2-20014113-01-3ra-04032022

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani (jud: L.Holevițaia)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: A.Bostan, Gr.Dașchevici, V.Negru)

Î N C H E I E R E

20 aprilie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Ala Cobăneanu
Nicolae Craiu
Nina Vascan

examinând admisibilitatea recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Iurie Plotnic împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la contestarea în parte a actului administrativ individual defavorabil și obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil,

împotriva deciziei din 23 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale împotriva hotărârii din 26 octombrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani,

c o n s t a t ă :

La data de 03 februarie 2020 Iurie Plotnic, reprezentat de avocatul Vladimir Kovali, a depus cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la contestarea în parte a actului administrativ individual defavorabil și obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil.

În motivarea acțiunii reclamantul a invocat că, la data de 10 noiembrie 2017, s-a adresat cu cerere prealabilă către Ministerul Afacerilor Interne, prin care a solicitat să-i fie recalculată vechimea în muncă, pentru perioada efectuării serviciului în subdiviziunile Ministerului Afacerilor Interne în perioada 03 februarie 1992 - 14 martie 2008, ca perioadă de activitate cu avantaje. Însă, prin răspunsul Ministerului Afacerilor Interne nr.10/P-557/17 din 28 decembrie 2017, i s-a refuzat solicitarea înaintată.

Reclamantul a relevat că ulterior, s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Afacerilor Interne privind recunoașterea ca fiind ilegal a răspunsului la cererea prealabilă și a solicitat obligarea Ministerului Afacerilor Interne de a-i efectua recalcularea vechimii în muncă, cu includerea avantajelor - doua luni vechime în muncă pentru o lună în serviciu.

În acest context, reclamantul a menționat că, prin hotărârea din 12 martie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, acțiunea a fost admisă și Ministerul Afacerilor Interne a fost obligat să-i efectueze recalcularea vechimii în muncă, cu includerea avantajelor - doua luni vechime în muncă pentru o lună în serviciu, pentru efectuarea

serviciului în subdiviziunile Ministerului Afacerilor Interne în perioada 03 februarie 1992 – 14 martie 2008.

De asemenea, reclamantul a invocat că, prin încheierea din 14 august 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă cererea înaintată de Ministerul Afacerilor Interne privind repunerea în termenul de declarare a apelului și a fost restituit apelul declarat de Ministerul Afacerilor Interne împotriva hotărârii din 12 martie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Iurie Plotnic împotriva Ministerului Afacerilor Interne privind contestarea actului administrativ, fiind remisă apelantului cererea de apel cu toate documentele anexate.

Reclamantul a relevat că, în scopul executării hotărârii judecătorești și în temeiul raportului secției juridice a Direcției de Poliție a mun.Chișinău a Ministerului Afacerilor Interne din 04 martie 2018, prin ordinul Ministerului Afacerilor Interne nr.33 din 07 martie 2019, i s-a efectuat recalcularea vechimii în muncă, calculându-i-se două luni vechime în muncă pentru o lună în serviciu, pentru perioada efectuării serviciului în subdiviziunile Ministerului Afacerilor Interne, de la 03 februarie 1992 până la 14 martie 2008.

Reclamantul a menționat că ulterior, a formulat o cerere de substituie a pârâtului Ministerului Afacerilor Interne, cu pârâta Casa Națională de Asigurări Sociale. Prin încheierea din 10 iunie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani cererea de chemare în judecată depusă de el împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale a fost scoasă de pe rol pe motiv că, pensia deja i-a fost recalculată.

Reclamantul a invocat că totodată, a depus actele necesare la Casa Teritorială de Asigurări Sociale sectorul Botanica, pentru recalcularea pensiei. Însă, prin decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale sectorul Botanica nr.94/2019/1822 din 15 aprilie 2019, cererea i-a fost respinsă.

Astfel, s-a adresat cu cerere prealabilă, prin care a solicitat anularea deciziei Casei Teritoriale de Asigurări Sociale sectorul Botanica nr.94/2019/1822 din 15 aprilie 2019, cu recalcularea pensiei. Prin decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale sectorul Botanica nr.94/2019/46710 din 07 iunie 2019, i-a fost recalculată pensia, însă achitarea a fost dispusă din data de 12 martie 2018 și nu din data stabilirii pensiei - xxxxx.

Reclamantul a invocat că, la data de 30 mai 2019 s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva Casei Teritoriale de Asigurări Sociale sectorul Botanica privind recalcularea pensiei și achitarea diferenței neachitate a pensiei. Însă, de decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale sectorul Botanica nr.94/2019/46710 din 07 iunie 2019 a luat cunoștință doar odată cu primirea încheierii judecătorești.

Reclamantul a menționat că, prin încheierea din 13 decembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, a fost declarată inadmisibilă acțiunea sa înaintată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale privind anularea refuzului Casei Teritoriale de Asigurări Sociale sectorul Botanica în recalcularea și achitarea diferenței pensiei neachitate; obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale să-i stabilească și să-i achite diferența de pensie, conform ordinului Ministerului Afacerilor Interne nr.33 din 07 martie 2009, începând cu luna martie xxxx, cu indexările și majorările ce au avut loc.

În afară de aceasta, reclamantul a menționat că, s-a conformat încheierii judecătorești și a înaintat cerere prealabilă către Casa Națională de Asigurări Sociale, prin care a solicitat anularea parțială a deciziei Casei Teritoriale de Asigurări Sociale sectorul Botanica nr.94/2019/46710 din 07 iunie 2019. Însă, prin răspunsul Casei Naționale de Asigurări Sociale din 22 ianuarie 2020, cererea prealabilă i-a fost respinsă.

Reclamantul a solicitat de a declara ca fiind parțial ilegală decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale sectorul Botanica nr. 10/2019/325 din 07 iunie 2019, în partea ce ține de stabilirea datei începerii achitării diferenței pensiei neachitate; a declara drept ilegal răspunsul Casei Naționale de Asigurări Sociale nr.P-5/20 din 22 ianuarie 2020; a obliga Casa Națională de Asigurări Sociale să-i achite diferența pensiei neachitate și stabilite prin decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale sectorul Botanica nr. 94/2019/48710 din 07 iunie 2019, începând cu data de xxxxx achitarea din contul Casei Naționale de Asigurări Sociale în beneficiul său a cheltuielilor de judecată suportate.

Prin hotărârea din 26 octombrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani acțiunea în contencios administrativ a reclamantului Iurie Plotnic împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale privind contestarea în parte a actului administrativ individual defavorabil, obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil, a fost admisă. S-a anulat în parte actul administrativ individual defavorabil – decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale sectorul Botanica nr. 94/2019/46710 din 07 iunie 2019 în partea ce ține de stabilirea datei începerii achitării diferenței pensiei neachitate și decizia adoptată în procedura prealabilă – refuzul Casei Naționale de Asigurări Sociale nr.P-5/20 din 22 ianuarie 2020. Casa Națională de Asigurări Sociale a fost obligată să-i achite reclamantului Iurie Plotnic diferența pensiei neachitate, stabilite prin decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale sectorul Botanica nr.94/2019/46710 din xxxxx, începând cu data de xxxxx (f.d.37, 41-50).

Invocând ilegalitatea și netemeinicia hotărârii din 26 octombrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, la data de 23 noiembrie 2020, Casa Națională de Asigurări Sociale a contestat-o cu apel, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie respinsă acțiunea înaintată de Iurie Plotnic (f.d.40).

Hotărârea motivată din 26 octombrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, a fost notificată apelantei Casei Naționale de Asigurări Sociale la data de 15 ianuarie 2021, fapt ce se confirmă prin avizul de recepție nr. DS8000841934AS, anexat la materialele cauzei (f.d.52).

La data de 10 februarie 2021 Casa Națională de Asigurări Sociale a depus motivarea apelului (f.d.57-59).

Astfel, instanța de apel întemeiat a considerat ca fiind depus în termen apelul Casei Naționale de Asigurări Sociale împotriva hotărârii din 26 octombrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani.

Prin decizia din 23 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău a fost respins apelul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, fiind menținută hotărârea din 26 octombrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani (f.d.90, 91-98).

Pentru a pronunța această decizie, instanța de apel a invocat că, instanța de fond întemeiat a constatat că, Casa Națională de Asigurări Sociale urmează să-i achite reclamantului Iurie Plotnic diferența pensiei neachitate, stabilite prin decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale sectorul Botanica nr.94/2019/46710 din xxxxx, începând cu data de xxxxx. Or, prin hotărârea din 12 martie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, Ministerul Afacerilor Interne a fost obligat să-i efectueze recalcularea vechimii în muncă lui Iurie Plotnic, cu includerea avantajelor de două luni vechime în muncă pentru o lună în serviciu, în perioada efectuării serviciului în subdiviziunile Ministerului Afacerilor Interne de la 03 februarie 1992 până la 14 martie 2008.

Instanța de apel a considerat neîntemeiat argumentul apelantei Casei Naționale de Asigurări Sociale precum că, în rezultatul recalculării vechimii în muncă urmează a fi efectuată din data de 12 martie 2018, adică doar pentru 12 luni premergătoare depunerii cererii. Or, art. 54 din Legea asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne nr. 1544-XII din 23 iunie 1993, prevede expres că, sumele pensiei neprimite la timp din vina organelor care au stabilit sau care plătesc pensia, se plătesc pentru perioada precedentă fără limite în timp.

De asemenea, instanța de apel a considerat neîntemeiat și argumentul Casei Naționale de Asigurări Sociale precum că, acțiunea a fost depusă peste termen. Or, art.2 alin.(2) ale Legii privind sistemul public de pensii, prevede că, dreptul la pensie este imprescriptibil, iar dreptul la recalcularea pensiei este o parte componentă a dreptului la pensie.

Prin urmare, instanța de apel a relevat că, alegațiile apelantei Casei Naționale de Asigurări Sociale urmează a fi respinse, or, prin lege, aceasta este obligată să-i calculeze și să-i stabilească pensia intimatului Iurie Plotnic din momentul ce ultimul a căpătat acest drept. În caz contrar, respingerea acestei cerințe va duce la încălcarea dreptului de proprietate al intimatului Iurie Plotnic asupra pensiei neprimite, fapt ce ar încălca un drept constituțional al acestuia.

Astfel, instanța de apel a conchis că, instanța de fond întemeiat a aplicat normele de drept care se referă speței, a dat o apreciere completă, obiectivă și sub toate aspectele probelor, iar hotărârea contestată este legală și întemeiată, adoptată cu respectarea drepturilor și intereselor legale a participanților la proces.

În acest context, instanța de apel a menționat că, nu pot fi reținute argumentele apelantei Casei Naționale de Asigurări Sociale cu referire la faptul că prima instanță a aplicat incorect prevederile normelor de drept material, deoarece acestea sunt declarative.

La data de 10 decembrie 2021, prin intermediul poștei electronice, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus recurs împotriva deciziei din 23 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea hotărârii primei instanțe și a deciziei instanței de apel, cu pronunțarea unei noi decizii, prin care să fie respinsă acțiunea înaintată de Iurie Plotnic (f.d. 100-101).

Ulterior, la data de 23 februarie 2022, prin intermediul poștei electronice, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus motivarea recursului (f.d.105-108).

În susținerea recursului recurenta a invocat dezacordul cu decizia instanței de apel, considerând-o ilegală și neîntemeiată prin faptul că, au fost încălcate și aplicate eronat normele de drept material și nu au fost constatate și elucidate pe deplin toate circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei, probele fiind apreciate eronat.

Făcând referire la art. 20, art.164 și art. 165 Cod administrativ, recurenta a invocat că, la data 03 ianuarie 2020, intimatul Iurie Plotnic s-a adresat cu cerere prealabilă către Casa Națională de Asigurări Sociale, în vederea recalculării pensiei pentru vechime în muncă, începând cu data stabilirii pensiei.

Recurenta a menționat că, la data de 11 iunie 2019, prin scrisoarea nr. X-01/09-3236, intimatul Iurie Plotnic a fost informat despre decizia de recalculare a pensiei prin intermediul oficiului poștal, dar și prin intermediul instanței de judecată.

Astfel, recurenta a relevat că, în temeiul art. 140 Cod administrativ, actul administrativ individual emis la data de 03 iunie 2019, a obținut puterea lucrului decis și în prezent nu poate fi contestat nici pe calea prealabilă, nici prin acțiune în instanța competentă.

În acest context, recurenta a invocat că, puterea lucrului decis, ca termen juridico-civil se răsfrânge asupra posibilității apărute la persoana fizică sau juridică de a-și apăra dreptul încălcat pe calea acțiunii în contencios administrativ. Deci, puterea lucrului decis, apare la expirarea termenului, în cazul în care acțiunea nu a fost înaintată, se stinge dreptul la apărare pe calea acțiunii în contencios administrativ - dreptul la acțiune.

Odată ce e dovedit cu certitudine că reclamantul a omis termenul de contestare și o altă parte pe dosar a invocat aceasta întru apărarea sa, se consideră stins dreptul subiectiv la apărarea intereselor sale pe calea acțiunii în contencios administrativ și deci, acțiunea urmează a fi respinsă, fără a se intra în dezbateră fondului cauzei. Prin aceasta se va respecta dreptul la apărare a pârâtului. Or, prin respectarea puterii lucrului decis, legislatorul garantează apărarea drepturilor ambelor părți, pentru reclamant - dreptul la acțiune, pentru pârât - dreptul la apărare împotriva reclamantului.

Recurenta consideră că acțiunea intimatului Iurie Plotnic urmează a fi respinsă doar pe motivul omiterii prescripției. Astfel, că instanța de judecată declară inadmisibilă cererea de chemare în judecată, or într-un stat de drept în care drepturile și libertățile persoanei sunt proclamate valori supreme, puterea lucrului decis este menită să asigure protecția efectivă a drepturilor și intereselor legitime ale persoanelor fizice și juridice,

Recurenta a menționat că, instanța de apel nu a exercitat un control judiciar complet în fapt și în drept, cu respectarea efectului devolutiv al apelului, asupra ceea ce a hotărât prima instanță, iar drept consecință, a interpretat și aplicat în mod eronat normele de drept material și procedural pertinente speței, fapt ce a succedat adoptarea unei soluții nemotivate.

La data de 04 martie 2022 în adresa intimatului Iurie Plotnic a fost expediată copia recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței (f.d.116).

Prin referința depusă la data de 14 martie 2022, intimatul Iurie Plotnic, reprezentat de avocatul Vladimir Kovali, a solicitat să fie declarat inadmisibil recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale (f.d.118-120).

În conformitate cu art. 244 alin. (1) Cod administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

Iar, conform art. 245 Cod administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la data de 23 noiembrie 2021 (f.d. 90, 91-98).

Dispozitivul deciziei din 23 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău a fost notificat, prin intermediul poștei electronice, Casei Naționale de Asigurări Sociale, la data de 25 noiembrie 2021, fapt ce se confirmă prin extrasul din poșta electronică, anexat la materialele cauzei (f.d.99).

La data de 10 decembrie 2021, prin intermediul poștei electronice, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus recurs împotriva deciziei din 23 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea hotărârii primei instanțe și a deciziei instanței de apel, cu pronunțarea unei noi decizii, prin care să fie respinsă acțiunea înaintată de Iurie Plotnic (f.d. 100-101).

Decizia motivată din 23 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău a fost notificată recurentei Casei Naționale de Asigurări Sociale la data de 04 februarie 2022, fapt

confirmat prin avizul de recepție nr. DS8006196991AS, anexat la materialele cauzei (f.d.103).

La data de 23 februarie 2022, prin intermediul poștei electronice, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus motivarea recursului (f.d.105-108).

Astfel, recursul depus de către Casa Națională de Asigurări Sociale împotriva deciziei din 23 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, este în termen.

Examinând temeiurile invocate în recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, în raport cu materialele cauzei, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră inadmisibil, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 246, alin. (1) Cod administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, iar în acord cu alin. (2) din art. 246 Cod administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f). Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține cu valoare de principiu jurisprudențial, că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține, că Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevolutiv al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare ex officio a erorilor de drept.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245 alin. (2) din Codul administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În circumstanțele menționate, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale.

În conformitate cu art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale se declară inadmisibil.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu

Nicolae Craiu

Nina Vascan